

Pf. 60. Exaudi Deus deprecationem meam, intende orationi. Gratiarum actio Judæorum, cum iter Jerusalem suscepturi essent.

Pf. 62. Deus Deus meus, ad te de luce vigilo. Captivi in itinere Jerusalem, ardorem visendæ patriæ ac Templi Domini testantur.

Pf. 123. Nisi quia Dominus erat in nobis. Canticum Judæorum captivorum dum iter inirent.

Pf. 32. Dominus regit me, & nihil mihi deerit. Gratiarum actio Judæorum captivitate solutâ.

Pf. 86. Fundamenta ejus in montibus Sanctis. Elogium Jerusalem per filios Core paulo post regressum in patriam.

Pf. 84. Benedixisti, Domine, terram tuam. Gratiarum actio pro reditu in patriam.

Pf. 45. Deus noster refugium & virtus. Ita canebant filii Core in secundi Templi dedicatione.

Pf. 47. Magnus Dominus & laudabilis nimis. Continuatio præcedentis. Gratiarum actio de pace Israel concessâ.

Pf. 95. Cantate Domino canticum novum . . . omnis terra. Ita in dedicatione secundi Templi filii Moysis cantabant.

Pf. 96. Dominus regnavit, exultet terra. Gratiarum actio pro Judæorum libertate. Continuatio præcedentis.

Pf. 97. Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia. In dedicatione secundi Templi filii Moysis cantabant. Continuatio præcedentis.

Pf. 98. Dominus regnavit, irascantur populi. Eidem cæremonia per eosdem Auctores.

Pf. 99. Jubilate Deo omnis terra, servite Domino. Idem in eadem dedicatione.

Pf. 101. Domine exaudi orationem meam . . . non avertas faciem tuam. Babylonica captivitatis narratio. Gratiarum actiones Judæorum pro libertate.

Pf. 102. Benedic anima mea Domino. Continuatio præcedentis.

Pf. 103. Benedic anima mea Domino: Domine Deus meus. Idem.

Pf. 104. Confitemini Domino & invocate nomen ejus. Gratiarum actio in reditu à captivitate.

Pf. 105. Confitemini Domino, quoniam bonus . . . Quis loquetur potentias Domini? Idem. Quæ pro Israele tam in Ægypto quam in Deserto Deus operatus est.

Pf. 106. Confitemini Domino, quoniam bonus . . . Dicant qui redempti sunt à Domino &c. Descriptio poetica malorum, quæ in captivitate tolerata sunt. Continuatio præcedentis.

Pf. 107. Paratum cor meum, Deus. Judæi à captivitate soluti pro fratribus orant adhuc trans Euphratem manentibus.

Pf. 110. Confitebor tibi Domine in toto corde meo in consilio iustorum. Gratiarum actio Judæorum paulo post liberationem.

Pf. 111. Beatus vir qui timet Dominum. Continuatio præcedentis.

Pf. 112. Laudate pueri Dominum. Gratiarum actio pro reditu à captivitate.

Pf. 113. In exitu Israel de Ægypto, do-

mus Jacob de populo barbaro. Idem.

Pf. 114. Dilexi quoniam exaudivit Dominus. Continuatio præcedentis.

Pf. 115. Credidi propter quod locutus sum; ego autem humiliatus sum nimis. Idem.

Pf. 116. Laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes populi. Idem.

Pf. 125. In convertendo Dominus captivitatem Sion. Judæi, captivitate solutâ, ut reducat fratres qui in dispersione erant, Deum rogant.

Pf. 132. Ecce quàm bonum, & quàm jucundum. Concordia Sacerdotum & Levitarum in Templo, paulo post reditum à captivitate.

Pf. 133. Ecce nunc benedicite Dominum. Exhortatio vigilandi & in Templo orandi, Sacerdotibus, & Levitis post solutam captivitatem. Continuatio præcedentis.

Pf. 134. Laudate nomen Domini: laudate servi Domini. Eiusdem argumenti.

Pf. 135. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in æternum. Continuatio ejusdem.

Pf. 136. Super flumina Babylonis. Levi tæ à Babylone reduces narrat, rogatos se à Babyloniis, ut musicam Templi cantarent.

Pf. 148. Laudate Dominum de Cælis. Gratiarum actio Judæorum post solutam captivitatem.

Pf. 149. Cantate Domino canticum novum, laus ejus in Ecclesia Sanctorum. Idem. Omnes populi laudibus perfolvendis Deo convocantur.

Pf. 150. Laudate Dominum in Sanctis ejus. Continuatio præcedentis.

Pf. 145. Lauda anima mea Dominum. Canticum Aggei, & Zachariae post Edificii Cyri revocationem, quo edificandi Templum, & mœnia Jerusalem copia facta erat. Psalmus consolationis.

Pf. 146. Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus. Gratiarum actio illorum Prophetarum post longam sterilitatem, de qua Aggæus.

Pf. 147. Lauda Jerusalem Dominum. Continuatio præcedentis pro dedicatione mœnium Jerusalem.

Pf. 58. Eripe me de inimicis meis, Deus meus. Eadem facili occasione. 2. Esdr. 4. &c.

Pf. 64. Te decet hymnus, Deus, in Sion. Canticum Aggei, & Zachariae, postquam Dominus pluviam per Aggæum prænuñciatam misit, & cum reparationis Templi opus primò susciperetur. Vide Pf. 146.

Pf. 65. Jubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini. Continuatio Psalmi præcedentis.

Pf. 66. Deus miseretur nostri & benedicat nobis, illuminet. Idem.

Pf. 117. Confitemini Domino quoniam bonus . . . Dicat nunc Israel. Canticum victoriæ post obitum Cambyses, five in dedicatione mœnium Jerusalem per Nehemiam.

Pf. 124. Qui confidunt in Domino sicut mons Sion. Judæi se invicem hortantur ut fortiter resistant Sanaballat, Tobia, Ammonitis, cæterisque adversariis.

Pf. 126. Nisi Dominus adificaverit domum, Po-

Populum confirmat, ut strenuam operam ædificandis mœnibus Jerusalem impendant; se verò totos Domino committant.

Pf. 127. Beati omnes qui timeant Dominum. Exhortatio ad timorem Dei. Continuatio præcedentis.

Pf. 128. Sæpe expugnaverunt me à juven-

tute mea. Narratio pacis, felicitatis & gaudii Judæorum post captivitatem sub Dario filio Hytaspis.

Pf. 137. Confitebor tibi Domine in toto corde meo . . . in conspectu Angelorum &c. Eiusdem argumenti. Gratiarum actio pro ea, qua fruuntur, pace.

IN PROVERBIA SALOMONIS PROLEGOMENON.

OMnium, quotquot unquam scripta fuerint, Operum elegantissimum ac majoris momenti Proverbia Salomonis censenda esse arbitror; continet enim Liber thesaurum omnem Divinæ illius sapientiæ, qua eximius ille Scriptor, & Sapientiæ veluti Sacrarium affatim ditabatur. Ipse de se ultro fatetur, Lucubrationes illas fructum esse & consummatæ prudentiæ suæ, & altissimarum meditationum, pluraque se eum investigasse tum assiduo studendi labore didicisse, atequam ad scribendas Parabolas animum, manumque conferret (2). Manifestum est, ait S. Hieronymus in Eccle. 12. 9. Proverbiorum Librum non, ut simplices arbitrantur, patentia habere præcepta, sed quasi in terra aurum. Hinc excellentiæ quadam appellatione apud veteres Patres Panaretos nomine appellatur, ac si diceretur summa totius moralis facultatis & ad virtutes omnes institutio. Eo titulo etiam inscribuntur similis argumenti Libri, Sapientiæ nempe & Ecclesiastici.

Proverbiorum nomen aliter quàm vulgari sensu hic usurpandum est; designat enim sententias, axiomata, & lectiones aliquas breves ad mores informandos aptas, & in sententiæ morem vibratas. Parabole, quo titulo à Græcis Liber inscribitur, satis consonat Hebræo Misse, quadrat autem admodum cum saniori sententiarum ejus Libri parte, parabolico & figurato stilo propositâ. Similitudines autem suas Author plerumque derivat à rebus ad manum & naturalibus; quibus solidas & maxime utiles Lectionibus institutiones accommodat. Profectò moralia documenta tum maxime in spiritum facilius influunt, cum figurarum velamentis adumbrata, quàm cum nudè proposita traduntur.

Eandem methodum Veteres sectati, nunquam fermè dogmata sua nisi sub figuris proposuerunt. Obtinebat id maxime inter Pythagoricos, qui enigmatico sermone ceu vernaculo utebantur (b). Idem fermè & à Sacerdotibus Ægyptiis, sicut & Gymnosophistis Indorum, & Druidis Gallorum præstitum (c). Eundem etiam Orientalium morem primi Græciæ Sapientes adoptaverunt. Disert. Calment. Tom. I.

run, quos inter Cleobulus, ejus filia Cleobulina, ænigmatibus suis & gryphis (eo etenim nomine designabantur breves quædam & vibrata sententiæ in conviviis maxime familiares) per totam Græciam claruerunt. Cleobulus enim, auctore Dionogene Laertio, scripsit ad 3000. carmina, & Gryphos; & Cleobulinam carmina pariter ænigmatica scripsisse, eodem teste compertum est. Nihil ab earum Lucubrationum genere alienum, non religio, non politica, non moralis, non œconomica, non ludicra etiam quandoque. Cephisodotus Iocristis auditor (d) vitio vertit Aristoteli, quòd vetera proverbia colligenda neglexisset. Tandem Sanctus Clemens Alexandrinus non semel testatur (e), hanc docendi rationem breviorē esse, graviorē, & vetustissimam, facilem etiam tutamque, utpote quæ omnium captui maxime congruat, memoriæ facilius, cum brevis sit & aperta, mandetur. Quare nullus hominum status ad vitæ & morum suorum rationem ducendam hisce doctrinis non juvatur.

Salomonis ætate Parabolarum & ænigmatum studium potissima erat Sapientum virorum occupatio: Audiens Sapiens sapientior erit, & intelligens gubernacula possidebit. Animadvertet parabolam & interpretationem. verba Sapientum, & ænigmata eorum (f). Author Eccli. 39. 1. 2. &c. Sapientiam omnium Antiquorum exquiret Sapiens, & in Prophetis vacabit. Narrationem virorum nominatorum conservabit, & in versutias parabolarum simul introibit. Occulta proverbiorum exquiret, & in absconditis parabolarum conversabitur. In medio Magnatorum ministrabit, & in conspectu Præsidis apparebit. In terram alienigenarum gentium pertransiet, bona enim & mala in hominibus tentabit. Eo studii genere occupabantur sapientissimi illi viri. Regina Saba ab ultimis terræ finibus Regem Salomonem consultura Jerusalem venit (g). Hiram Rex Tyri (h), qui referente Menandro, & Dione, literarum consuetudine cum Salomone familiariter egit, propositis ænigmatibus sapientiam illius tentavit, iidemque ab eodem Rege provocatus aptas interpretationes reponerat. Salomon, quod Patres etiam animad-

a Eccl. 12. 9. Cum esset sapientissimus Ecclesiastes docuit populum, & narravit quæ fecerat; & investigans composuit parabolas multas.

b Vide Dionogen. Laert. lib. 8.

c Clemens Alexandr. lib. 6. & Laert. lib. 1.

d Athen. lib. 2. cap. 17.

e Vide lib. 1. Strom. pag. 299. & lib. 1. initio & lib. 6. pag. 677.

f Prov. 1. 6. 7.

g 3. Reg. 10. 1. & Matt. 12. 42. Joseph. lib. 8. cap. 2. Antiquit. h Joseph. Antiquit. lib. 8. cap. 2.